

- Борба против пиратерије у Србији
- Правосудна академија отпочела своју мисију

- О ауторским правима

- Подаци о броју заплених пиратских производа
- Семинари за привредне коморе

Наслов

Владимир Марић, помоћник директора за ауторско и сродна права и међународну сарадњу
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Пиратерија у музичкој индустрији

У Заводу за интелектуалну својину, 27. маја 2010. године, одржан је округли сто под називом „Пиратерија у музичкој индустрији“. Скупу су присуствовали представници јавног и приватног сектора: Завода за интелектуалну својину, Министарства културе у Влади Републике Србије, МУП-а Републике Србије, СОКОЈ-а и ОФПС-а, као и представници музичких продуцентата и композитора Србије.

На округлом столу вођена је дискусија о проблему непоштовања ауторског права музичких стваралаца и других актера у музичкој индустрији у нашој земљи. Учесници дискусије су се сложили да је за успешну борбу против пиратерије у музичкој индустрији неопходна чвршћа сарадња приватног и друштвеног сектора. Такав облик сарадње одавно је познат у развијеном свету као добар концепт борбе против пиратерије у музичкој индустрији.

У току дискусије посебно је указано на чињеницу да проблем непоштовања ауторског права у домену музичке индустрије наноси штету не само композиторима и музичким продуцентима, већ и нашем друштву у целини. Степен заштите интелектуалне својине у одређеној земљи и однос друштва према том важном питању индикатор је не само способности те земље да постане део развијеног света, већ и њене цивилизованости у пуном смислу те речи. Друштвени амбијент у којем су научници, уметници, проналазачи и други аутори награђени за свој рад и у којем се поштује њихов стваралачки дигнитет, само такав амбијент може да нам гарантује сигурну интеграцију са развијеним светом и буде добра препорука за стране инвестиције.

Све то није могуће без адекватне заштите права интелектуалне својине. Борба против пиратерије у музичкој индустрији представља само мањи сегмент ширег фронта борбе за поштовање интелектуалне својине. Заштита интелектуалне својине има виталан значај у сваком савременом, модерном друштву. Све просперитетне земље света базирају своје економије на знању и развоју нових технологија а то значи на адекватној заштити права проналазача, аутора и других стваралаца. На скупу је указано да постоје два основна предуслова за успешну борбу против пиратерије у музичкој индустрији: добри прописи у области ауторског и сродних права и њихова адекватна примена. Наша земља без сумње

има модерну легислативу када је реч о заштити ауторског права, законе који су усклађени са прописима земаља Европске Уније, те државни органи имају одрешене руке да одлучно делују у сузбијању пиратерије. Пракса међутим показује да је нашим стручњацима - инспекторима, судијама и државним службеницима, неретко потребна додатна обука у овој области јер ниво знања којим наши професионални правници располажу када је реч о борби против пиратерије још увек је на незадовољавајућем нивоу.

Иако појам „пиратерије“ није законски термин, под тим појмом се уобичајено подразумева сваки вид неовлашћеног, противзаконитог умножавања туђих ауторских дела. Најчешћи и најпознатији вид пиратерије је такозвана физичка пиратерија која подразумева прављење телесних копија неког ауторског дела: музичког диска, софтвера, филма и тако даље.

Међутим, као далеко већи изазов за нашу музичку индустрију данас се појављује такозвана интернет пиратерија. Нелегално умножавање и искоришћавање музике на Интернету има много појавних облика, а најчешћи облик незаконитог коришћења музичких ауторских дела на Интернету је шеровање односно размена музичких фајлова преко Peer-to-peer мрежа, као и „скидање“, односно даунлодовање музике са веб сервера на којима је та музика нелегално умножена. Ипак, први корак у борби против пиратерије у музичкој

индустрији треба да буде супротстављање такозваној „институционалној пиратерији“: нелегалном коришћењу музике од стране емитера и других привредних субјеката који у вршењу својих пословних активности користе музику која је нелегално умножена на оптичке дискове или даунлодована са Интернета са нелегалних сајтова, односно, преко Peer-to-peer мрежа. На скупу је речено да ту кључну улогу треба да имају органи инспекцијског надзора и судови.

У оквиру округлог стола донети су следећи закључци:

- Пиратерија је тешка економска болест која разара ткиво културне индустрије и смањује њен економски потенцијал.
- Да бисмо се успешно борили против пиратерије неопходна нам је додатна обука судија у овој области као и чвршћа сарадња свих државних органа који имају надлежност у погледу заштите интелектуалне својине.
- Наша земља има добре прописе у овој области, који су усклађени са прописима земаља ЕУ, те државни органи имају правни основ да одлучно делују у сузбијању пиратерије. Међутим, пожељна је и активна сарадња приватног сектора који непосредно трпи последице пиратерије.

Округли сто „Пиратерија у музичкој индустрији“ био је први у низу скупова које Едукативно-информативни центар Завода за интелектуалну својину планира да организује, ради информисања јавности и подизања нивоа друштвене свести о значају интелектуалне својине. •

Микаило Тијанић,

шеф одсена за сузбијање криминалитета у области интелектуалне својине, МУП Републике Србије

Борба против пиратерије у Србији

Колико је данас енергије и труда потребно утрошити на стварању неког ауторског дела, толико је важно да се оно заштити од будуће противправне експлоатације. Наиме, често трећа лица, без знања или одобрења аутора на различите начине користе туђа ауторска дела, без обзира у којој форми она постоје. Захваљујући појави нових глобалних технологија, а пре свега Интернета креирање, умножавање и дистрибуција ауторских садржаја постала је једноставна и приступачна свима. Услед тога традиционални системи заштите и експлоатације ауторских права постали су тешко одрживи, законски оквири све теже применљиви, а штета почињена кршењем ауторских права енормно расте.

Услед наведених околности продаја музичких садржаја опала је за око 40% у последњих 5 година, а у исто време значајно је порастао број судских поступака који се воде због кршења ауторских и сродних права.

У оквиру Одељења за сузбијање високотехнолошког криминала постоји Одсек за сузбијање криминалитета у области интелектуалне својине, чији је задатак сузбијање овог вида криминалитета, где се као средство или начин извршења јављају рачунари, рачунарске мреже и рачунарски подаци у материјалном или електронском облику.

Често се појединци оглашавају путем Интернета, нудећи различита музичка или филмска дела на продају или размену, без одобрења носилаца ауторских права, с циљем стицања противправне имовинске користи, чиме се очигледно наноси штета ауторима.

Слична је ситуација са тзв. електронским књигама, где се без знања аутора оне постављају на одређене сајтове и тако постају доступне неограниченом броју људи. Један од таквих примера је образовни портал „Едусофт“ који омогућава својим садржајем адекватну припрему наставе за наставнике и професоре у основном и средњем образовању. Управо су садржај овог портала, у нешто измењеној верзији поставили на свој сајт неки од чланова портала и путем СМС порука наплаћивали приступ сајту, приликом чега су аутори портала у периоду од неколико месеци претрпели вишемилионску штету. То је био сигнал ауторима да се обрате МУП-у Србије, тако да је након спроведених провера поднета кривична пријава против више извршилаца за кривично дело Неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Према проценама аутора портала проузрокована је штета у износу од око 5.000.000 динара.

У овој области неопходно је доношење законских решења којима би се ближе одредила обавеза провајдера у вези пружања података о корисницима који у већем обиму „скидају“ одређене садржаје, као и обавеза чувања података за одређени временски период на основу којих би се могло видети када је неко приступио одређеним сајтовима или дистрибуирао „скинуте“ садржаје.

Ненад Вујић,

в.д. директора, Правосудна академија

Правосудна академија отпочела своју мисију

Од првог јануара 2010. године почела је са радом Правосудна академија, чиме је заокружен процес креирања савременог система образовања судија и тужилаца. Отпочињањем рада Правосудне академије завршена је трансформација Правосудног центра, који је у протеклим осам година спроводио програме сталне обуке судија и тужилаца. Законом о Правосудној академији, који је ступио на снагу 24. децембра 2010. године, поред сталне обуке судија и тужилаца уведена је почетна обука кроз коју ће се обављати припрема будућих носилаца правосудних функција. Прва генерација

полазника Академије биће уписана у септембру, а период од почетка ове године до јесени усмерен је преваходно на конституисање органа Академије, и успостављање програма почетне обуке. Министарка правде, Снежана Маловић, у складу са Законом о Правосудној академији, именовала је за вршиоца дужности директора Академије Ненада Вујића.

Запослени у Правосудном центру од 1. јануара 2010. године наставили су рад у Правосудној академији.

Од стручног и креативног тима Академије, очекује се да настави са сталном и почетном обуком и да још квалитетније обавља Законом поверене послове. Такође, Законом је предвиђено активно укључивање правосуђа у управљачку структуру, али и у целокупне образовне процесе, као ментора у почетној и предавача у сталној обуци. Доношењем овог закона ствара се јасан нормативни оквир којим се уређује обука у циљу даљег развијања модерног, ефикасног и непристрасног правосуђа.

МИСИЈА

Правосудна Академија се оснива као установа која обавља делатности ради обезбеђивања остваривања права утврђених законом о Правосудној академији, а од значаја за правосудни систем Републике Србије. Основни циљ је обезбеђивање професионалног,

независног, непристрасног и ефикасног обављања судијске и тужилачке функције и ефикасно обављање послова судског и тужилачког особља, а у складу са Уставом Републике Србије и међународним документима како Уједињених нација тако и Савета Европе. Законом о Правосудној академији додатно се унапређују успостављени објективни и мерљиви критеријуми приликом избора и напредовања у правосуђу.

ВИЗИЈА

Правосудна академија посвећена је стварању друштва у коме ће свако имати једнак приступ правди, путем пружања почетне и сталне обуке носиоцима правосудних функција и запосленим у правосуђу, засноване на најбољим искуствима из праксе. При остваривању мисије и визије како предвиђа нацрт Стратешког плана Академије, запослени ће се старати да основни правци развоја Академије буду квалитет, отвореност за сугестије, добра комуникација, непристрасност, интегритет и поштовање свих правих вредности.

Успостављањем ове институције Република Србија показује своју посвећеност и опредељење да настави започете реформе правосуђа и стално ради на унапређењу достигнутих стандарда.

О ауторским правима

Шта је ауторско дело?

Ауторско дело је оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине. Ауторским делима сматрају се нпр.: књиге, брошуре, рачунарски програми, беседе, драмска дела, филмови, слике, дела архитектуре, географске карте, фотографије...

Која су права аутора?

Морална права су право да име аутора буде назначено на самом делу, право објављивања дела, право да се супротставља изменама свог дела од стране неовлашћених лица; да се супротставља јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми, право да даје дозволу за прераду свог дела, право да другогме забрани или дозволи емитовање свога дела...

Имовинска права су право на економско искоришћавање свог дела, накнада за искоришћавање ауторског дела од стране другог лица, право да другогме забрани или дозволи бележење или умножавање свог дела, право да другогме забрани или дозволи стављање у промет примерака свог дела, право да другогме забрани или дозволи извођење свога дела, право да другогме забрани или дозволи емитовање свога дела...

Како се стиче ауторско право?

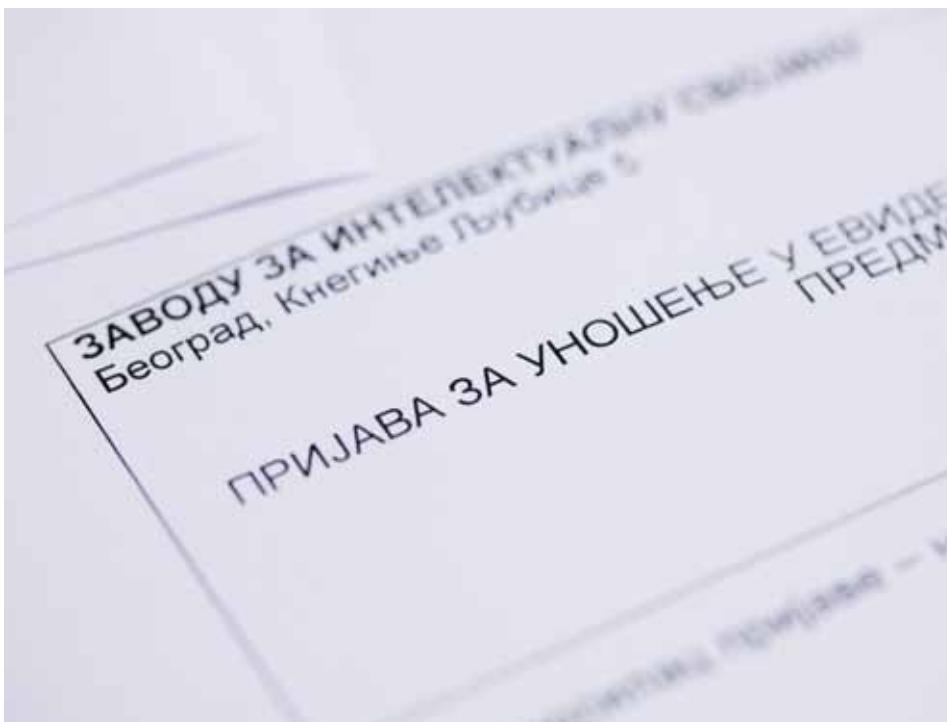
Аутор стиче ауторско право од тренутка настанка дела. Писац стиче ауторско право на својој књизи истог тренутка када заврши са писањем, те није неопходно (али је пожељно) да добије потврду да је дело евидентирано и депоновано. За разлику од жигова и патената, ауторско право не подлеже формалном поступку регистрације.

Шта добијате депоновањем?

Подношењем одговарајуће пријаве Заводу за интелектуалну својину, добијате потврду о уношењу у евиденцију и депоновању. За разлику од других права интелектуалне својине, поступак евидентирања и депоновања ауторског и сродних права је једноставнији и бржи.

Завод нема овлашћење да испитује садржину предмета депоновања. Пријемом у депозит Завод не потврђује да депоновани предмет има својство ауторског дела или предмета сродноправне заштите, нити да на том предмету постоји ауторско или сродно право. Депозит служи искључиво као обезбеђење доказа о чињеницама које могу бити од значаја за евентуални судски спор или неку другу потребу у вези са предметом депоновања. На овај начин ћете лакше доказати да сте аутор дела, не само у случају судског спора, већ и уколико желите да продате, уступите своја права на делу или да на други начин остварите неку финансијску добит. Завод је једини државни орган надлежан да води евиденцију о депонованим ауторским делима и предметима сродних права.

Образац и упутство за попуњавање можете наћи на:
http://www.zis.gov.rs/sr/autorsko_pravo/ap_obrasci.html

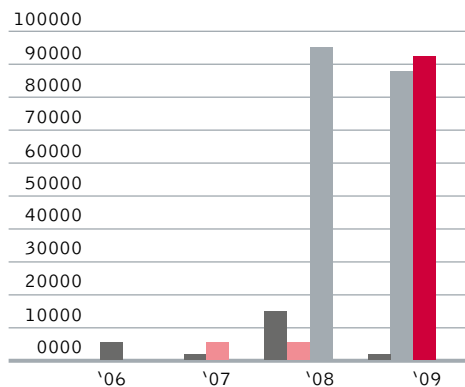
Даниела Златић Шутић, самостални саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Подаци о броју заплених пиратских производа

Најзначајнију надлежност у институционалним оквирима за спровођење прописа против кршења ауторског и сродних права у домену музичке и филмске индустрије у Републици Србији имају

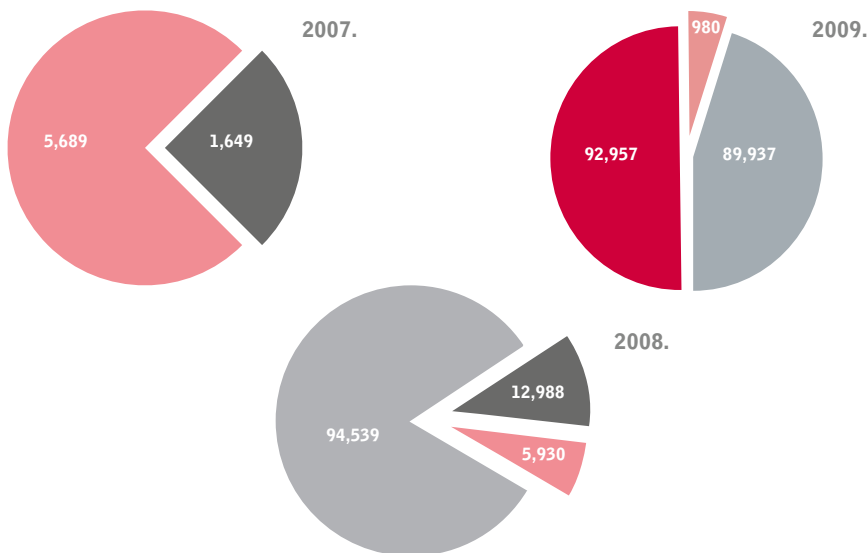
органи тржишне инспекције, царински органи и полиција. Када је реч о активностима полицијских органа, одвојено се води рад Одсека за сузбијање криминалитета у области интелектуалне својине у чијој је надлежности борба против Интернет пиратерије и рад Одсека за сузбијање превара у привредном

пословању и интелектуалној својини у чијој је надлежности борба против физичке пиратерије. У наставку, наведени су статистички подаци који се односе на број заплених производа којима се повређују ауторска и сродна права у овој области и то у форми CD/DVDs а за године за које постоје подаци. •

Заплених пиратских производа

- Тржишна инспекција
- Царина
- МУП - пиратерија путем Интернета
- МУП - физичка пиратерија

Новости

Семинари за привредне коморе

ЕИЦ је у јуну организовао два семинара у Ваљево и Сремској Митровици. Стручњаци Центра су одржали предавања представницима регионалних привредних комора на тему основа интелектуалне својине. Забележено је велико интересовање учесника, који су изразили жељу за додатним предавањима из области интелектуалне својине у наредном периоду. •

Споразум о сарадњи са Националном агенцијом за регионални развој

На бази своје одлучне оријентације ка развоју српске привреде, Завод је удружио снаге са још једним важним играчем у овој области. Директори Завода за интелектуалну својину и Националне агенције за регионални развој (НАРР) потписали су у јуну споразум о сарадњи, на основу којег ће ове две институције још чвршће сарађивати у достизању заједничког циља. Овај споразум пружа чврсту основу за удруживање експертизе у сврху увећања конкурентности и иновационих способности малих и средњих предузећа у Србији, као и у циљу подизања свести о значају интелектуалне својине у српском друштву. •

Никола Радовановић, саветник за односе са јавношћу
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11 000 Београд; Телефон: (+381 11) 202 58 00; Директор: Г-ђа Бранка Тотић • Координатор пројекта: Г-ђа Бранка Билен Катић; bbilenkatic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 202 58 25 • Пројектни тим • Вођа пројектног тима: Г-дин Млађан Стојановић, mstojanovic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 263 04 60 • Асистент пројекта: Г-ђа Дијана Пенчић; dpencic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 202 58 47 • Контакт e-mail: info.EIC@zis.gov.rs

Овај документ је написан уз финансијску помоћ Европске Уније. Овде изражена гледишта ни на који начин не представљају службено становиште Европске Уније.

Едукативно
Информативни
Центар

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије